

annette heffels

is psychologe, echtgenote en moeder. Ze schrijft over haar privéleven en haar werk.

Ik zit op mijn werk achter mijn computer en voel me ongelukkig. En boos en gefrustreerd en er is ook sprake van zelfmedelijden. Het zijn gevoelens die ik normaal gesproken niet heb op mijn werk en dat is logisch, want ik heb de boeiendste baan van de wereld. Maar sinds kort bestaat een deel van die baan uit boekhouden. Mogelijk is boekhouden ook een droombaan, maar voor een ander type mens. Hoe komt het dat ik me daar dan toch op moet gaan toeleggen? Dat komt doordat het zorgstelsel is veranderd.

Hoezo dan?

Ja, dat zal wel zijn omdat het niet goed was. Met z'n allen gaan we veel te vaak naar de therapeut en dat wordt te duur. Dus u en ik moeten in de hand worden gehouden. Door wie? Door de administrateurs van de regering en van de verzekeringen, als ik het wel heb. Die bedachten een plan hoe ze ons in kaart konden brengen. Dat begrijp ik nog wel. Je moet weten of het iets uithaalt wat al die hulpverleners doen en op een bepaald moment moet het praten met je therapeut stoppen en moet je het zelf weer doen of een onbetaalde gesprekspartner zoeken. Maar zoals mensen en vooral ambtenaren zijn (lees er Kafka maar op na): wanneer ze eenmaal beginnen met het vastleggen van mensen in regels en procedures, worden ze gegrepen door de schoonheid van het systeem. Zeker wanneer het systeem niet wordt bijgehouden met pen en papier, maar digitaal. Een wereld aan mogelijkheden ontvouwt zich. Het hele leven kun je uitrekenen en onder controle houden. Zelfs de vage activiteiten van de zachte sector. Wanneer je kunt vaststellen hoe lang de behandeling van de gemiddelde depressie duurt, kun je therapeuten en patiënten duidelijk maken dat het daarna ook afgelopen moet zijn. En als er dan geen gemiddelde depressie bestaat, zeg dan maar hoeveel soorten depressies er zijn, want dan komen er vier categorieën in het systeem, of zes, met allemaal hun eigen code en hun eigen duur. Het dient gezegd: ze hebben veel geduld gehad met ons, de ambtenaren. Telkens als wij weer gingen zeuren dat elk mens uniek is en dat je zelden iemand tegenkomt met maar één stoornis en hoe dat dan moest met de cijfercodes, dan bogen ze zich daar weer over.

Begin 2008 waren ze klaar. Wij zeurden nog steeds,

maar vriendelijk doch onverbiddeijk werd ons te verstaan gegeven dat het nu toch echt ging gebeuren. Onze behandelingen en onze patiënten werden voortaan ondergebracht in *DBC's* (*Diagnose Behandel Combinaties*), dat was veel overzichtelijker. Vele folders en internetmededelingen met instructies later posteerde ik mij achter de computer, nadat ik mezelf ferm had toegesproken: 'Natuurlijk kun jij dat. Je wilt het niet, dat is heel wat anders. Al die weerstand tegen verandering is kenmerkend voor de verongelijkte, betweterige dame van gevorderde leeftijd, die vroeger alles beter vond. En wil jij dat zijn? Nou dan.'

Ik doe het dus, maar word er wel ongelukkig van en boos en gefrustreerd. Want vroeger - toen niet alles beter was - had ik mijn dossier met aantekeningen op schoot en schreef de belangrijke thema's van het gesprek op. Aan het begin en aan het einde van de behandeling voegde ik die samen tot een verslag. Mijn afspraken stonden in een agenda van papier. Nu kan het zijn dat ik een echtpaar zie met relatieproblemen, maar de vrouw is ook depressief en haar man heeft een moeilijk karakter, laten we zeggen een narcistische persoonlijkheidsstoornis, waardoor hij met enige omzichtigheid benaderd dient te worden. Dat zijn dus twee mensen en drie *DBC's*. Nadat ik die allemaal in de computer heb ingevuld, moet ik vervolgens na elk gesprek intikken hoeveel minuten ik heb besteed aan de relatieproblemen van hen beiden, aan de depressie van mevrouw én aan de persoonlijkheidsstoornis van meneer. Bovendien moet ik de tijd die ik aan het echtpaar heb besteed verdelen in dertig minuten per persoon. En die dertig minuten dan weer in minuten per stoornis, als u mij nog kunt volgen. Het verslag over al dit gereken moet in beide dossiers, die weer moeten kloppen met mijn elektronische agenda, waarin staat hoe lang ik met het echtpaar heb gesproken, maar ook hoe lang ik over de verslaglegging heb gedaan. Ik zie tegenwoordig dan ook aanzienlijk minder cliënten. En het zal de ambtenaren ook een hoop tijd kosten om te controleren of ik dit allemaal wel naar eer en geweten heb uitgerekend. Kortom: de geestelijke gezondheidszorg zal duurder worden en een belangrijk deel zal worden besteed aan het systeem. Maar alles zal onder controle zijn. Dat dan weer wel. ✨

Ze hebben veel geduld gehad met ons, de ambtenaren. En begin 2008 waren ze klaar...